

دار الفنون

ادبیات و فلسفہ

فلسفہ ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیہ ، ادبیات

ایک آیدہ بر نشر اول نور

مندرجات :

- سکزنجی عصرده عراق تورکجه سی [نجیب عاصم]
 اجتماعیات : معاصر حیات و بویوک آداملر [محمد عزت]
 فاتح سلطان محمدک فرمانلری [احمد رفیق]
 اسکی تورکستان خلق ادبیاتی [کوپرلی زاده احمد جمال]
 استانبولی ایلک محاصره ایدن تورکلر [یوسف بہجت]
 ایک اثر فلسفہ سی مناسبتیلہ [محمد امین]

استانبول — مطبعہ عامرہ

۱۳۳۹ — ۱۹۲۳

سکرنجی عصرده عراق تورکجهسی

تورک دیلنک ترقی و تکاملنی تأمین ایچون ایکی واسطهیه مراجعت ضروریدر. بونلردن برنجیسی اسکی یکی بوتون لهجهلری حازی، ممکن اولدیغی قدر مکمل، برتورک قاموسی ترتیب اتمک و بونک دائمًا اکلانه ال برلکیله چالشمق؛ ایکنجیسی ده بوتون تورک لهجهلرینک مختلف دورلرده کی صرف و نحوئی تدقیق ایله عمومی مقایسه لی و تاریخی بر صرف و نحو وجوده کتیر مکدر.

برنجینک یعنی قاموسک تدویننه همان شمدی باشلانمیلیر، ایکنجیسنه همان صارملق چوق عجله اولور. چونکه بونک ایچون مختلف لهجهلرده مختلف زمانلرده یازیلان اثرلری برر برر اوقومق صرف و نحوئی چیقارمق ایجاب ایدر؛ بوا یسه برکونده اوله ماز. ایشته بوندن دولای صیره کوزتمکسزین اله کچن اسکی اثرلری شوراده بوراده تصادف ایدیلن لهجهلری بویولده تدقیق ایله نشره باشلامق اوبویوک بنایه تمل آتمق دیمک اولور. بوفکره مبنی مختلف زمانلرده یازیلان اثرلرک تدقیقیله اله ایدیله جک صرف و نحو قاعده لرینی بوجموعه ده طویلامه یه چالیشه جنم. ایشه سکرنجی عصر هجریده یعنی موغول و تورکلرک ایران و عراقده حکم سوردکلری بردورده عرب امراسندن ابن مهنانک تألیف و مطبعه عامرده طبع ایدیلن اثرندن باشلیورم.

تورکلر عرب الفباسنی قبول ایتدکلری زمان بوتون «آرامی» الفبالرینک صیره-نی کوسترن «الحجد» ترتیبی آلامشیلر، کندیلرنجه آیری بر ترتیب قبول ایتمشیلر. مثلاً بشنجی عصرده یازیلان «دیوان لغات الترک» ده شو صیره کوستریلیور:

اخوک لف سمج نزق بذر شتیا.

فقط اویغور الفباسنک ترتیبنده بوصیره یه ده رعایت ایدلمیه رک شویله صیره لیور:

ا ف خ و ز ق ی ک ذ م ن س ب ج ر ش ت ل .

ایشته عرب حرفلرندن ایلاک اوکجه شو اون سکز حرف آلمش. ابن مهنایسه

کتابنده تورک الفباسنک ترتیبی شویله کوستریلیور:

افغ وزق یکد رنس بجر شطل صث خت .

محمود کاشغری نیک دیوان لغات الترکده ازیغور حرفلرینه ویردیکی ترتیب ایله عراق تورکلرینک ترتیبی همان بربرینک عینی اولوب یالکیز برنجی کلمهده «خ» یرینه «غ»، اوچنجی «یکد» کلمه سنده کی «د» یرینه «ذ»، «شطل» ک «ط» سنه بدل «ت» بولنیور. «صده، خت» کلمه لری ده علاوه ایدیایور.

ابن مهنا: ث، ح، ص، ض، ظ، ع حرفلرینک عربی یه مخصوص اولدیغنی، تورکجهده بولمادیغنی سویلیور و بوبش حرفه بدل تورکجهده آلتده اوچ نقطه لی پ، چ، ز، ف، ک اولدیغنی خبر ویریور؛ ابن مهنا نیک «ص» ی تورک حرفلری ایچنده صایدیغنی حالده ایکی سطر آشاغیده بو حرفک عربی یه مخصوص اولدیغنی اخطار ایتمه سنه باقیلر سه همان اودورلرده قالین «س» یرینه «ص» قوللانیلمایه باشلاندیغنی آ کلاشیایر.

ابن مهنا اسملرک صوکنه تصغیر، جمع، نسبت و سائرده دلالت ایدجک لاحقهلر فعللرده ماضی، استقبال، مصدر، اسم فاعل و مفعول، امر، نهی، مخاطبات ایچون زوائد کلدیکنی خبر ویریور و فقط بولاحقه لرده «شطفه» کلمه سنده کی بش حرفک بولمادیغنی علاوه ایلور. تورکجهده «ث» بولمادیغنی سویلین مؤلفک بوراده بونی تکراری طبیعی ذهول اثریدر.

ابن مهنا تورکجه سویلیکده تکلمده سرعت، نطقده انطلاق، حرفلرده اختلاس، مدده قلت و کثرتله همزه بولمادیغنی و مخرجلری یاقین حرفلرک ابزال ایدایکنی، حرکه لرده اماله و اشمام بولمادیغنی خبر ویریور.

«غ» ایله «گ» ک تلفظه ادغام و استراق اولندقلری زمان بونلره «میت = اولو» دیرلره. ک، ن، ل حرفلری افخام، ادغام، اهام اولنورلر: مثلاً تنکیز «دنز»، سنکر «سنیر» دیه تلفظ اولنور.

حرکه حرفلری: ا، و، ی در.

الف اوچ صورتله قوللانیلیر: اصلی اولور یعنی A صداسنی ویریر قام (کاهن)، قار کبی، اشباع ایچون قوللانیلیر: یرار، کورار، بکلار، کلاس لر کلمه لرنده اولدیغنی کبی یعنی E اوقونور؛ عربینک فرسیه، عیدیه کلمه لرنده کی هاسکت یرینی طوتار: موندای (بونده)، آندا (آنده)، نا (نه)، یا (یای) کبی.

برده او زمان کلمه صوکنده او Ou اوقونماسی لازم کان (و) دن صوکره عربجه

قالوا ، قاموا صیغه زینده اولدیغی کی ، الف کتیریلیر ایدی : بوا (بو Bou ، قابوا) هانکی kaion ، آلغوا (Algom اخذ ، آله) کی .

« و » ده اور ، بوز ، اوز کلمه لرنده اولدیغی کی مشبع یعنی on ؛ اورغو ، ویرغو (بورغو) ، اوش ، اوقده کی و اولر کی غیر مشبع و خفیف on اولور . یاخود جماعت معناسنه کلن « توی » r اولدیغی کی O اوقونور .

« ی » ده اوچ تورلو اوقونور : برنجیسی ایش ، کیش (سمور) ، بیر (بر) کلمه لرنده اولدیغی بی عادی « ی y » سسی ویرر . ایکنجیسی کسره یه اشام ایدر یعنی بزم قبل ، بالدر ، قالدر کلمه لرنده کی قالین کسره خدمتی کورور : ایش (آش = رفیق) ، بیر (ویر) کی . بو کسره فارسینک سوت معناسنه اولان « شیر » ، اوق دیمک اولان « تیر » کلمه لرنده کی i یه بکزرر .

بر « ی » ده فارسینک آرسلان معناسنه کلن « شیر » کلمه سنده اولدیغی کی خفیف اولور . برده تام کسره افاده ایدر ؛ بیز ، سیز ، بیلیک لیک (عالم) ، سیلیک لیک (نظافت) کی . کاف میته ویا ذائبه (یعنی اولو ویا اریمش کاف) دن اول نون کلیرسه بو « ک » غنه یه چالار یعنی غنه لی اولور : آنکاغ (اوکا » ، منکا (مونکغا = بوکا) کی .

ابن مهنا بوغرا (دوه آغیری) ، توغرا (توقیع) ، بوغدا ی کلمه لرنده کی « غ » لرك کندی مملکتنده کی تورکلرجه واوه یعنی (O) یه تحول ایتدیکنی و « نک سبی ده (غ) ک حلقی ، (O) نک شفوی اولماسیله ایکیسی آراسنده کی مخرجک شفیه یعنی دوداغه مائل اولماسنددر . مؤلفک بولدیغی بو سبب زمانمزمک علم لسانجه بو کلمه لرده « اورغو » دیدیکمز Accent tonique ک برنجی هجاده بولماسیله ایضاح اولنه بیلیر .

ایلاک هجاری مفتوح اولان من (بن) ، سن ، ار ، ات ، بک کلمه لرنده بو هجالت حالا شرق تورکجه سنده اولدیغی کی کسره یه میل ایدرک مین ، سین ، ایر ، ایت ، بیك کی تلفظ ایدیایورلر .

این مهنا زماننده مخرجلری برینه یاقین اولان حرفلرک دیکشدر یله رک تلفظ ایدلدیکی یعنی غرب تورکجه سنک شرق تورکجه سندن آیرلمه یه باشلادیغی کوریلور . بو سببله مؤلف ابدالی فصیح بولیور .

ابدال شو حرفلر آراسنده اولیور :

(۱) « ذ » حرفی ، د ، ت اولیور ؛ تورکستانلیر : ایدی (صاحب) ، اذکو (اپی) ،

آذاق (آياق ، قدح) ديه تلفظ ايتدکاري کله لری عراق تورککاري : ايتي ، ايكو (مؤلفک اصولينه کوره اتکو) ، آياق ديه تلفظ ايدرلر .

(۲) تورکستانليرک (ژ) سي ج ؛ ش ، س ، قلب اولنيور ؛ آژون (ياخود دنيا ، آجون = دنيا ، آرژو (ياخود آرشو = صرتلان) ، کژاک ، کنزاک ، کساک (ناصيه = آنده کی کسمه صاچ) .

(۳) تا ، داله قلب اولنور . (مؤلف بويله سويلييور سهده دوغريسي عکسي در ، فقط آکلاشيلاان او عصرده يکيدن بر مبادلله واقع اوليور) : ديل ، تيل ؛ ديش ، تيش ، تيريك ، دريك (ديري) .

فعللرده دايله ت نک مبادلله سنده اتفاق واردر : آچدی = آچتی ، بقدی = بقتی = باقدي کي .

(۴) فأمفخمه دنيلن (ثف) و اوليور : آتف = آو ، چاف = چاو (صيت ، شهرت) ، سفنج = سونج ، آقنج = (آونمه) .

(۵) عراق تورککاري ميملري بيه تديل ايدييورلر : من = بن ، منيك = بنیک ؛ مون = بون (عيب) . ايشته شومثاللرده عراق تورکجه سنک اوزمان شرفدن آيرلقدده اولديغني کوسترييور .

(۶) ق حرفي غ اوليور : قلماق ، غلماق ، ناغلر ، ناغلدنک (نه قيلير ، نه قيلدک) کي .

(۷) بونک عکسي سغيت (نوحه) سقتماق ، سغتادی ، سغتار کي .

(۸) ق ، خ اولور : سقتماق ، توقلي دن توخلي ، اوقرامق دن اوخرامق کي . (ايشته آذري شيوه سنک تشکلي باشلامش اوليور .)

(۹) غ ، ق اولور ، بومشهوردر .

(۱۰) س ، ز اوليور کماس = کماز ، يراماس = يراماز ، ايستار = ايزدار

(ايستر) .

مؤلف کفديسندن صوکره واو کلن مضموم يانک خذفني برقاعده اوله رق کوسترييور ، بوکا مثال اوله رق نابولدي ، نابولغاي ترکيلرينک ناولدي ، ناولغاي شکله کيرديکني کوسترييور . ايشته داهاه او عصرده Devenir و عربیده « صار » معنا سنه اولان بولماق مصدرينک غرب تورکجه سنده قوللانمايه ، يرينه « اولمق » قوللانمايه باشلاديغي بوندن آکلاشيليور .

اسم

اسملرده جمع علامتی (لر) در .

اسم تصغیر قنا ، کنا اداتلرینک الحاقیله اوور : سرای قنا ، ارکنا ، اکر قنا کی .
تورکملر جغ (جوغ) ایله یاپارلر : سرای جغ ، اکر جغ کی . تملیک و تخصیص
ایچون لغ (لوغ) ، لک (لوك) علاوه ایدیلر : تون لغ ، تفارلغ (داوارلی ، مالدار) ،
آلتون لغ ، بلیک لیک ، ساج لوك .

(غ) و (ك) بعض مواضعده لامك ضمه حالنده (و) و کسره سی حالنده (ی) ه
قلب اولنور . مؤلف بوکا بر مثال ویرمیور سهده صو کده کی (غ) ك (و ou) یه ، ك
(ك) ده (ی i) تبدل ایدر ك ساقط اولدیغنی یعنی شمدی بزم قوللانیدیغمنز خویلو ،
اولی شکلرینک حصوله کلمه یه باشلادیغنی خبر ویریور دیمکدر .

نسبت ایچون لغ ، لک اداتلری شمدی بزده اولدیغنی کی ، (الی) اولیور :
خفاجه لی ، بغداد لی ، آت لی ، قلیج لی ، سنکولی ، قرا صیچ لی ، صاری بشلی (صاری
بشلی = اشقر) ، قفطان لی کی .

صفت نسبتی (جی) ایله در : یاجی (یاجی) ، دمرجی کی .
نفی ، یعنی تملیک و تخصیصک عکسی « سیز » در : آلتون سیز ، بلیک سیز ، صاچ سیز کی .

صفت

صفت موصوفه تقدم ایدر : بای زید (زنکین زید) ، بیلکا ار (عالم کیمسه) ، اوغان
تنکری (الله القوی) کی .

ضمیر

شخصی ضمیرلر ، مفرد ایچون : من ، سن ، اول ؛ جمعلری بز ، سز ، آن لار .
ضمیر غائب ایکی در ؛ بوندن (اول) یالکز قوللانیلیور . جمعی ده یوقدر . (آن)

ضميرى احوال اسم كې تصريح ايديلييور ، همده جمع اداتى آليور : آندن آنلر ،
آنلردن كې . ياقين زمانه قدر بزرده بو مقامده (آن) يازييور فقط (اون) اوقيور ايدك .
اشاره ضميرلىرى : مو ياخود (بو) ، آن ، بولار ، آنلر .

استفهام ضميرلىرى : نى = ندر : نى ييدنك ؟ نى ييمش سن ، عمرونى ييدىردى سكا ؟
نالوك ، ناليك ، نيراك ، نيك : ناتيلارسن ؟ كيم ؟ كيم سن : بو كيم ؟ كيم اول ؟ كيم
آيدئور ؟ (كيم سويلر ؟)

قى (شمدى بزرده هانكى اولمشدر) : قيو كشى سنك قاتنكده اردى = هانكى
كشى سنك يانكده ايدى ؟ قيو تون ، قيو سن استادينك ؟
نجا ، نجا ، نچك = نچه ، نچه ، نچك = نصل ؟
نتا = نته ؟

اسملرك حاللىرى :

مجرد	مفعول به	مفعول اليه	مفعول فيه	مفعول عنه	مضاف اليه
زيد	زيدنى	زيدكه	زيددا	زيددن	زيديك
من	منى	مكا	مندا	مندن	منيك
سن	سنى	سنگا	سنگدا	سندأ (سندن)	سنينك
اول	آنى			آندين	آنينك
بز	برى	بزكا	بزدا	بردن	برزينك
سز	سزى	سزكا	سزدا	سزدن	سززينك
آنلر	آنلىرى	آنلركا	آنلردا	آنلردن	آنلرينك

اضافت ضميرلىرى : م ، نك ، ي : ميز ، كزى ، ي
آنام ، آتاك ، آتاسى ؛ آتاميز ، آتاكز ، آتاسى ، آتالارك .
بچقم ، بچقنك ، بچقى ، بچق ميز ، بچق نكز ، بچق آنلر (آنلرينك بچقى)
فعل ضميرلىرى : م ، نك ، ي : ميز ، نكز ، ي لر .
باردم ، باردنك ، باردى باردميز ، باردينكز ، باردى لر .

اضافت بچى

مضاف اليه اول ، مضاف صوكره كلير . مضافك نهايته بر (ى) كتيريلير زيد آتى ،
عمرو تونى كې .

مضاف الیهک صوکنه (نک) ده کتیر یایر : زیدنک آتی ، عمرونک تونی کبی .
 مضاف الیهک صوکنده صائته بولنورسه برده (س) علاوه ایدیلیر : زیدنک قچسی ،
 عمرونک یاسی (یایی) ، تاووک قیزقناسی (فلانک قیزجغزی) کبی .
 اضافت اضمار اولنور ، یالکیز مضاف سویلنیر : آباسی (باباسی) ، آناسی کبی .
 بعضاً اضافت (ی) سی حذف ایدیلیر : سننک قول (سننک قولنک) : بیکنک نینک آتی ،
 منم آتام ، منم آنام . اوش تیلا کینکنی کلترکی من = بن دیلد ککیزی رینه کتیر یرم .
 مضاف مضاف الیه تقدم ایدر : قول سننک ، أت بیکنک نینک ، کومش منم (یاخود
 منینک) ، تون سزنک کبی .

فصل

مصدرلر بیلدیکمز کبی . قرقماق ، بارماق (وارمق) ، قلماق ، کترماک ، کچماک ، کلامک .
 اسملره لک علاوه سیله اسم مصدر اولور : البلیک کبی : الب بلغان کشی البلیکی آتی
 الدر .
 تورکجهده مصدرک اک آ ز حریفلیسی ثنائی واک چوغی خماسی در .
 ماضینک مفرد غائی « دی » در .
 حکایه ماضی حالا بزده اولدیغی کبی « ایدی » ویا شرق تورکجه سنده اولدیغی کبی
 « اردی » علاوه سیله اولیور . « دی » نک دالی (ت) اولیور : ساتی ، یاتی ، باتی کبی .
 حکایه ماضی « مش » ایله اولور .
 مضارع کلور ، آلور ، بارور شکلنده در . مؤلف بوصیغه نک مستقبله غلبه ایلدیکنی
 قید ایدیور .
 مستقبل « غای » اداتی علاوه سیله در . غینک کافه تبدیلی ده جائزدر . نهایتدن (ی) نک ده
 حذفی جائزدر : قونغای ، قونغا ؛ کوجکای ، کوجکا کبی . استقبال ایچون (سی) ا- آتی
 قوللانیلور : کون تغسا سنکا کلکای من = کون دوغسه سکا کلیرم کبی .
 امرک مخاطبی نهایتته غیل ، کیل علاوه اولنور : کل کل ، یات غل کلا کل ، بارماغل کبی .
 نهی حاضر « ما » علاوه سیله در : کلا کل ، قلماعل کبی .
 نهی غائب سن (سون) علاوه سیله در ؛ کل سن ، آلسون بارماسون ، عمرنی قوغل
 یاتسون ، قوغل کلسون کبی .

فعلک اوکنه « پوق » ویاخود « دیول » کتیریلهرک نفی یاپیلیر : یوق ایدی ، یوق اوردی کی .

اسم فاعل غان ، کان علاوه سیله در : کلکان . قلغان .

مرکب فعللردن کلویرر ، بارویرر ، آلویرر ، ساتی ویرر (« اتو ویرر ») .

اسملره (ل) علاوه سیله مصدر یاپیلیر : قنق (قونوق) قونوقلمق کی .

مجهول (ل) علاوه سیله اولور : آلدی ، آلدی ، اوردی اورلدو . بو «ل» انفعال

معناسی ده ویرر : آریدی = آریددی ، آسیددی ، تاقلدی کی .

دیرینه (ن) کتیریلیرسه تفعیل معناسی ویرر : یودی = یوندی ، تپردی =

تپرتدی کی .

تعدیه (در، تر، تور، دور) ایله در : کولدردی ، قالدردی ، کلتردی ، قالتردی کی .

تعدیه (ی) ایله ده اولور : یامادی ، یاماتی ، یالاتی ، بویوتی کی . غور، غیر، غوز

ایله ده تعدیه اولور : یاتغیر (یاتیر) ، توغور (دویور) ، تورغوتر (دور دور، قالدیر) ، امزر .

تفاعل بانی (ش) ایله اولدینی کی (قش) ایله ده اولور : باقشدی لر ، اوشدی ؛

آرقه لشتی لر = دوکوشدیلر ، صوآ قلشتی لر = بربری اوزرینه عسکر آقیتدیلر کی ،

سوز قلشتی لر = سوزلشدیلر کی .

استفعال ماده اصلیه دن صوکره (غساء، کسا) علاوه سیله در : بارغسادی ، کلکسادی ،

کلکسار، بارغسار کی .

نفی (ما) اداتی ایله در : کما، بارما، کماکل، بارماغل، کمادی، بارمادی .

ماضیده کمادی زینه کماین، بارماین دنیلدیکی تورکستانلیلر (ی) زینه (د) کتیره رک

کمادن، سن نلیک باردنک، بارمادن ، سن نلیک کلدنک دنیلدیکی کی صوکره کی (ن) ،

(ق) ویا (ک) ه تبدیل اولنه رق قلمایق، بیلمایک، کورمایک دیر لر . بو صوک شکل حالا

آنطاکیه لهجه سنده قوللانیلیور . انتفا قدرت بیان ایدن نفی ده شو یله در : کلومادم،

بارومادم ؛ آچامادم، کللامادم ، بارامادم کی . کلداچی، کماداچی، بارداجی، بارماداجی،

(کلیجی، کلیجی) کی .

تورکستانلیلر بو مقامده کلرارماس، باررارماس شکلنی قوللانیور .

صفات رتیه بزده حالا موجود اولدینی کی در . یالکز صوکره کی (ی) نک حذفی ده

جاژدر : برنجی، ایکنجی دنیلدیکی کی تور تونج، بشنجده دنیلیور .

حال — مادهٔ اصلیه یه غاج، کاج علاوہ سیله در: زید عمرو آطنی بنغاج کلدی .
تاووک قچکاج کلدی . = زعمروک آتنه بنه رک کلدی؛ فلان فلان قاچه رق کلدی لر.

ظرفلر

آشنو (اوجیه، قبل) ، آسنوقی (اولکی) آسنوقی لار (اوائل) ، من دن آشنو (بندن اول) ، سونک (بعد) ، من دن سنکرا ، سنکخی (آخر) .
مکان بیان ایدن ظرفلر : آستین (اوستون) ، آلتین (اسفل) ، یوجه، یوکسه، آشغاء، اورتاء، ساغ ال (صاغ طرف) ، سول ال، کیرو .
انتها حالی (تکی) یاخود (تکرری) ایله در: تاووک عراق قاتکی ویا تکرری بارمش = فلان عراقه دکین وارمش .

انتها تام اولمق ایچون شویله در : عراق قانکنجا بارغای من = عراقه دکنجه، واصل اولونجه یه قدر ، کیده جکم : من کللکنجاسن مونداتورغای سن = بن کلنجه یه دک سن بوراده دوره جق سن . بالیق ییدم باشینا تکنجا کبی .

مصاحبت اداتی «بیلا» : تاووک بیلا باردیم؛ تاووک نی قلیچ بلا واردیم؛ تاووک بیرلا باردیم کبی .
شرط اداتی (اسا) در : زید بارغی اسا بیلا بارغای من ؛ زید کیده جکسه برابر کیده جکم ؛ قچان قاسباک منکا اذکوک دین سنمکاتبوغ قلغای من آنکار یاراشو = نه دقت بکا اییلک قیلسه ک سکا اوکا یاراشه جق خدمت ایلم .

استفهام ایچون نی (نه) ، کیم قوللانلور : نی ییدنک ؛ نه ییک ؛ کیم کلدی ؛ قیو (قنغی، هانکی) قیو کیشی سن قاتینکدا اردی = یانکده هانکی کیشی واردی ؟

نجا، نتا = نیجه ، نیته حالدن خبر آلمق ایچون صورعی کله لریدر . فعللر ، مهم استفهام (مو) در اودیا دنکمو = آتش یاقدکی ؟ ؛ زید سو ایچتمو

مقدار صورمق ایچون : نالوک نلوک = نه لوک) ، نیراک ، نیک قوللانیلور :

ناتیلار سن ؟

تعجب و تقدیر ایچون نما قوللانیلور : نما آب ارترر ؛ نصل الب اردورور ؟

تشبیه اداتی تک ، دکدر : تیلی قلیچ تک ؛ بوسجوک بال تک = بال قدر طاتلی .

مبالغه، راق، رک، ایلهدر : اذ کو (ای)، اذ کورک، یمان راق.

استثنا علامتی آروق، اوزکادر : بارغانلر بکلرندن آرق اون ایدیلر = کیدنلر
بکلرندن باشقه اون ایدیلر. منم اون قوینم بار ایدی قاتکدا قوجغاردن اوزکا = بنم
یانکدا قوچدن باشقه اون قویونم وارایدی.

تورک لسانی تاریخی مدرسی

نجیب عاصم

